

Om den 11. Thuleekspedition over Indlandsisen til Adam Bierings Land og Fundet af Savik-Meteoren.

Geografisk Tidsskrift, Bind 22 (1913)

Link til pdf:

http://img.kb.dk/tidsskriftdk/pdf/gto/gto_0022-PDF/gto_0022_68747.pdf

Link til webside:

<http://tidsskrift.dk/visning.jsp?markup=&print=no&id=68747>

pdf genereret den : 22/5-2008

Det kongelige danske geografiske Selskab.

Ved den ekstraordinære Generalforsamling den 21. Marts 1914 valgtes en Komité bestaaende af Overretssagfører V. Schierbeck, Kontorchef V. Helsing, Cand. mag. J. Knudsen, Universitetsboghandler O. Gad og Fabrikant L. Nyrop, der skulde histaa Selskabets Bestyrelse og Raad i Affattelsen af nye Love for Selskabet og hvad dermed staar i Forbindelse.

Ved den ordinære Generalforsamling den 28. Maj 1914 vedtoges nye Love for Selskabet samt ind-

valgtes til Medlemmer af Raadet: Adjunkt A. Stockmarr, Generalkonsul Chr. Hecksher, Statsgeolog A. Jessen og Generalmajor V. H. O. Madsen.

I Raadsmødet den 13. Juni 1914 valgtes Lehns greve F. Raben-Levetzau til Ærespræsident i Selskabet, Viceadmiral C. F. Wandel til Præsident, Kammerherre, Dr. phil. P. Müller til 1. Vicepræsident og Generalmajor P. N. Nieuwenhuis til 2. Vicepræsident.

Om den II. Thuleekspedition over Indlandsisen til Adam Bierings Land og Fundet af Savik-Meteoriten.

Den ærede Redaktion har anmodet mig om at give nogle Oplysninger om min sidste Rejse i Grønland, og jeg fremsender i den Anledning følgende:

Som det vil erindres, havde vi fra vor Station Thule ved Kap York — umiddelbart efter Hjemkomsten fra vor Rejse til N. O.-Grønland — planlagt en ny Ekspedition, hvis Formaal det skulde være at fuldføre Kortlægningen af Forbindelseslandet mellem Independence-Fjord og Nordenskjöld-Inlet.

Trods forskellige Uheld med vort Stations- og Ekspeditions-Skib, Kap York, er det dog lykkedes gennem nogle forcerede Fragtrejser i Mørketiden over Melvillebugten at realisere den II. Thuleekspedition allerede i Aar.

Ledelsen af Ekspeditionen er overdraget Peter Freuchen, der er startet den 14. April denne Vin-

ter. Han er ledsaget af 3 Eskimoer, Sigdluk, Inukigtupaluk og Ajago, tre unge Mænd, der alle har været med paa flere af Pearys Ekspeditioner, den førstnævnte endda ved selve Nordpolen, og som altsaa ikke blot gennem disse Rejser, men ogsaa gennem deres eget Jagtliv, har tilegnet sig en fuldendt Rejseteknik; Ekspeditionen, der har omhyggeligt undersøgt Hunde, har en Udrustning, der svarer til den I. Thuleekspedition, idet hele Rejsemaaden ogsaa paa denne er baseret paa eskimoiske Erfaringer.

Indlandsisen bestiges ved Kap Saumarez, hvorfra Kursen sættes mod Adam Bierings Land. Saa snart Kortlægningen af dette er ført ned til Nordenskjöld-Inlet, er det Ekspeditionens Opgave at undersøge de omliggende Fjorde, hvis Indre ingen hvid Mand før har betraadt. Naar disse Undersøgelser og Kortlægninger er afsluttede, vil Hjemreisen til Stationen Thule enten blive lagt ad Hav-

isen norden om Grønland eller ogsaa over Indlandsisen, saafremt passende Opgangssted findes i Bunden af Sherard-Osborne Fjord.

Ekspeditionen tænkes at ville strække sig over Maanederne April, Maj, Juni og Juli.

Jeg kan ikke afslutte Omtalen af vore Ekspeditionsforberedelser, uden at udtale min Glæde over den overordentlig kollegiale Hjælpsomhed og Interesse, vi fra første Færd har mødt hos den i vort Nabolag overvintrende amerikanske Polar-ekspedition til Crocker-Land under Ledelse af Mac Millan.

Som Resultat af min sidste Rejse foreligger ogsaa Lokaliseringen af en stor Meteorsten paa Halvøen Savik i Nærheden af Kap Melville. Denne Meteor, der i Fordums Tider af Eskimoerne havde været kendt og anvendt til Knive (smaa Fliser, som det lykkedes dem at slaa af med haarde Sten, som transporteredes til Stedet langvejs fra, og hvilke Fliser, indlagt i Renshorn eller Hvalrostand, tjente dem som meget primitive Flenseredskeer), var siden gaaet ganske i Glemme og huskedes nærmest kun som et Sagn ved min Ankomst til Stammen i 1903.

Siden har jeg ved omhyggeligt at samle og prøve alt, hvad der vidstes om den, eftersøgt den gennem de sidste Aar, og disse Eftersøgelser er nu endelig ved den unge Bjørnejæger Qigdugtøgs Hjælp resulterede i en Lokalisering. Meteorstenen,

som ligger paa Toppen af et ca. 1000 Fod højt Fjæld, hvor den i Faldet har boret sig ned i Moræneleret, har en Vægt af ca. 5000 Tons, og er saaledes en af de største i Verden.

Den amerikanske Geolog W. Elmer Ekblaw, Medlem af Crocker-Land-ekspeditionen, har ydet mig den betydningsfulde Hjælp at underkaste den en sagkyndig Undersøgelse, der resulterede i en udførlig Rapport, der senere skal blive tilstillet Deres ærede Tidsskrift.

Da det kun er lykkedes Mr. Ekblaw og mig at besøge Stedet midt i Mørketiden, har det ikke været mig muligt nu at kunne afgøre, hvorledes Transporten af den mægtige Blok vil kunne lade sig realisere fra Toppen af det stejle Fjæld og til Skib. At dette vil blive et vanskeligt Arbejde er selvsagt, og hertil kommer endda, at Isforholdene ved Savik inde i en Vig mellem alle Melvillebugts-Bræerne, umiddelbart indenfor den store Isfjældsbanke bag Bushmanns Island, er saaledes, at man ikke med Sikkerhed vil kunne vente hvert Aar at kunne lægge til med Skib. Denne Sommer er foreløbig det indledende Skridt til en Transport foretaget, idet jeg har overdraget Føreren af mit Stationsskib »Kap York«, Kapt. Petersen, Thurø, at underkaste Stedet og Forholdene en indgaaende Undersøgelse.

Knud Rasmussen.

Islands Klima i Oldtiden.

Af

Professor, Dr. phil. **Th. Thoroddsen.**

I mange Skrifter vedrørende Island finder man den Anskuelse fremsat, at Klimaet paa Island i Oldtiden, særlig i Fristadstiden, har været meget bedre og mildere end nu. Man mener, at den forholdsvis høje Kultur i Oldtiden og det literære og aandelige Liv, som henimod Fristadstidens Slutning opnaaede en saa høj Blomstring paa Island, næppe var tænkeligt undtagen under ret gode materielle Vilkaar, som igen maatte staa i For-

bindelse med et nogenlunde mildt Klima, som uden altfor hyppige Afbrydelser af Uaar, vulkanske Udbrud, Jordskælv o. lgn., kunde tillade Næringsvejenes normale Trivsel. Til Støtte for disse Anskuelser har man fra den gamle Literatur anført forskellige Udtalelser om Islands Frugtbare i Landnamstiden, om Skovenes større Udbredelse i Oldtiden, om det store Antal Hornkvæg, der holdtes paa mange Gaarde, samt Agerdyrkingen,